

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **V. L. N., nar. „X“**
st. příslušnost V. s. r.
zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem
sídlem Příkop 8, Brno

proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretánské náměstí 101/5 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2019, č. j. 306011/2019-VO,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal dne 12. 3. 2019 na Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „zastupitelský úřad“) žádost o vydání krátkodobého víza (schengenské vízum) na 1 den za účelem nástupu do výkonu trestu odnětí svobody v České republice. Uvedl, že byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 9 měsíců a do výkonu trestu

chce nastoupit, aby poté mohl požádat o pobyt za účelem sloučení rodiny, neboť v České republice žije jeho manželka a dítě. Zastupitelský úřad rozhodnutím ze dne 26. 3. 2019 žádost žalobce zamítl, neboť informace předložené k prokázání účelu pobytu vyhodnotil jako nespolehlivé a zároveň dospěl k závěru, že nebylo možné prokázat úmysl žalobce opustit území členských států před skončením platnosti víza.

2. Žádost žalobce o nové posouzení důvodů neudělení víza zamítl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. Konstatoval, že žalobce k žádosti připojil přípis Městského soudu v Brně informující o existenci usnesení č. j. 4 T 61/2016 - 139, kterým bylo rozhodnuto o povinnosti vykonat trest odnětí svobody v trvání 9 měsíců za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí. Samotné usnesení a rozsudek o uložení trestu nebyl předložen. Z podkladů k žádosti je dále zřejmé, že cílem žalobce je primárně sloučení rodiny. Předložené dokumenty jednoznačně potvrzují, že pobyt žalobce bude delší než 90 dnů. I kdyby účelem pobytu byl pouze výkon trestu odnětí svobody v délce 9 měsíců, během kterého by žalobce pobýval na území ČR v souladu s § 18 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), přechodně bez víza, nemůže ke vstupu na území sloužit krátkodobé schengenské vízum. To vyžaduje, aby žadatel opětovně vycestoval z území schengenského prostoru. Žalobce tak ke vstupu na území musí využít žádosti o jiný pobytový titul.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou. Uvádí, že je rodinným příslušníkem svého syna N. M. T., nar. ..., občana České republiky. Výluka ze soudního přezkumu dle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců se na něj proto nevztahuje.
4. Žalobce namítá, že není zřejmé, proč zastupitelský úřad i žalovaný zpochybňují účel pobytu prokázaný dokladem, který vystavil soud. Pokud měli pochybnosti o tom, zda žalobce je skutečně povinen nastoupit do vězení, měli si to ověřit u soudu. Žalobce tedy účel požadovaného víza dostatečně prokázal. Primárně chce vykonat trest odnětí svobody a teprve poté chce podat žádost o pobyt za účelem sloučení rodiny. Pokud však nevykoná trest odnětí svobody, nikdo mu pobyt na území ČR nepovolí.
5. Dle žalobce neexistuje jiný způsob, jak může splnit povinnost nastoupit výkon trestu, než že na základě víza do ČR přicestuje. Není zřejmé, proč žalovaný zdůrazňuje, že ve vězení bude žalobce pobývat déle než 90 dnů a nedoložil doklad o výdělečné činnosti ani letenku. Je zřejmé, že už při vstupu na letiště na území ČR bude žalobce omezen na svobodě, neboť po něm bylo vyhlášeno pátrání. K jinému účelu než k nástupu do věznice tedy vízum nemůže využít.
6. Žalovaný uvádí, že žalobce ke vstupu na území musí využít žádosti o jiný pobytový titul. Tato část odůvodnění napadeného rozhodnutí je dle žalobce zcela nepřezkoumatelná. Žalovaný totiž neuvádí, jaký jiný pobytový titul má žalobce využít, aby mohl nastoupit do výkonu trestu odnětí svobody. Podle žalobce je k tomu možno využít pouze krátkodobé schengenské vízum, o které požádal. Žalobce proto navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného a replika žalobce

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že žalobce při podání žádosti nesdělil, že by žádost podával jako rodinný příslušník občana ČR nebo EU. Jelikož předložené dokumenty

jednoznačně prokazovaly, že pobyt žalobce bude delší než 90 dnů a po skončení platnosti schengenského víza žalobce území EU neopustí, nemohlo být schengenské vízum uděleno. Jelikož žalobce hodlal na území ČR pobývat déle než 3 měsíce a méně než 1 rok, měl požádat o vízum k pobytu nad 90 dnů.

8. V replice žalobce uvádí, že své postavení rodinného příslušníka občana ČR zdůrazňoval zejména proto, aby doložil, že se na něj nevztahuje výlučka ze soudního přezkumu. Žádný pobytový titul nebo vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem výkonu trestu odnětí svobody neexistuje, a pokud by o takové vízum žalobce požádal, byla by žádost zamítnuta, protože pobyt ve vězení je ze zákona pobýtem na území, ke kterému cizinec povolení nepotřebuje.

IV. Posouzení věci

9. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.).
10. Krajský soud se nejprve zabýval přípustností žaloby s ohledem na § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců (v rozhodném znění) a dospěl k závěru, že žaloba je přípustná bez ohledu na skutečnost, zda je žalobce rodinným příslušníkem občana ČR či nikoliv. Vyloučení soudního přezkumu rozhodnutí o novém posouzení důvodů neudělení víza se totiž neslučuje s čl. 32 odst. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie. Ustanovení § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců proto v dané věci nelze použít (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2019, č. j. 10 Azs 112/2018 – 50, nebo rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, č. j. 45 A 102/2016 – 23).
11. Proces vydávání krátkodobých víz je upraven zejména vízovým kodexem, který je přímo použitelným evropským předpisem. Jelikož žalobce požádal o krátkodobé vízum, je třeba se zabývat primárně právní úpravou vízového kodexu.
12. Tzv. schengenská víza představují víza pro průjezd přes území členských států nebo předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující tři měsíce během jakéhokoli šestiměsíčního období. Doba platnosti nebo doba trvání povoleného pobytu v rámci uděleného víza lze nad tuto dobu prodloužit pouze tehdy, pokud držitelé prokazatelně brání v opuštění území členského státu vyšší moc nebo humanitární důvody (čl. 33 odst. 1 vízového kodexu).
13. Podle čl. 14 odst. 1 písm. a) a d) vízového kodexu *při podání žádosti o udělení jednotného víza žadatel předloží doklady uvádějící účel cesty a informace, které umožňují posoudit záměr žadatele opustit území členských států před skončením platnosti víza, o něž žádá.*
14. Podle čl. 32 odst. 1 písm. b) vízového kodexu se žádost o udělení víza zamítne tehdy, *existují-li důvodné pochybnosti, pokud jde o pravost podpůrných dokladů předložených žadatelem nebo pokud jde o pravdivost jejich obsahu, o spolehlivost prohlášení učiněných žadatelem nebo pokud jde o jeho úmysl opustit území členských států před skončením platnosti víza, o které žádá.*
15. Podpůrně lze odkázat též na čl. 21 odst. 1 vízového kodexu. Podle tohoto článku *při posuzování žádosti o jednotné vízum se zjistí, zda žadatel splňuje podmínky pro vstup stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. a), c), d) a e) Schengenského hraničního kodexu, a zejména se posoudí, zda žadatel nepředstavuje riziko nedovoleného přistěhovalectví nebo riziko pro bezpečnost členských*

států a zda zamýšlí opustit území členských států před uplynutím platnosti víza, o něž žádá. Krajský soud si je vědom skutečnosti, že podmínky udělení víza a podmínky pro vstup na území se zcela neshodují, nicméně v nutnosti posouzení, zda žadatel zamýšlí opustit území členského státu před uplynutím platnosti víza, se překrývají.

16. Při postupech v rámci udělování krátkodobých víz tak vízový kodex zdůrazňuje krom jiného spolehlivé doložení účelu cesty a záměru žadatele o vízum opustit území před skončením platnosti víza. Při posuzování žádosti musí zastupitelský úřad zohlednit pravost a spolehlivost předložených dokladů a prohlášení žadatele, ať již ve formě ústní či písemné. Míra spolehlivosti dokladů závisí na místních podmínkách, a může se tedy v různých zemích a u různých druhů dokladů lišit (srov. též Rozhodnutí Komise ze dne 19. 3. 2010, kterým se stanoví Příručka pro zpracování žádostí o víza a provádění změn v udělených vízech).
17. Z rozsudku Soudního dvora ze dne 19. prosince 2013 ve věci C-84/12 *Koushkaki* vyplývá, že příslušné orgány mají při posuzování žádosti o udělení víza široký prostor pro uvážení, pokud jde o podmínky použití čl. 32 odst. 1 i pokud jde o hodnocení rozhodných skutečností pro účely zjištění, zda důvody uvedené v tomto ustanovení brání udělení víza, o které je žádáno. Prostor pro uvážení mají příslušné orgány zejména tehdy, posuzují-li, zda existuje důvodná pochybnost o úmyslu žadatele opustit území členských států před skončením platnosti víza, o které žádá, aby bylo možné určit, zda je třeba vůči tomuto žadateli namítat poslední z důvodů pro zamítnutí žádosti uvedených v čl. 32 odst. 1 písm. b) vízového kodexu.
18. Při vědomí těchto východisek přistoupil krajský soud k přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Na rozdíl od žalovaného přitom neshledal, že by žalobce nedoložil předpokládaný účel pobytu. Žalobce konzistentně tvrdil, že v České republice hodlá nastoupit k výkonu trestu odnětí svobody v délce 9 měsíců a poté požádat o pobyt za účelem sloučení rodiny. Doložil přitom přípis vyhotovený samosoudcem Městského soudu v Brně ze dne 7. 9. 2018, z něhož se podává, že žalobce je neprodleně povinen nastoupit výkon trestu odnětí svobody v trvání 9 měsíců, o čemž bylo rozhodnuto usnesením Městského soudu v Brně ze dne 18. 9. 2017, č. j. 4 T 61/2016 – 139, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 17. 10. 2017, č. j. 4 To 288/2017 – 150, na základě pravomocného rozsudku, kterým byl žalobce uznán vinným za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání.
19. Jedná se o listinu vydanou soudem, která byla v době podání žádosti aktuální (cca půl roku stará) a o jejíž pravosti zastupitelský úřad nevznosl žádné pochybnosti. I bez doložení pravomocného rozsudku a usnesení o povinnosti nastoupit výkon trestu proto považuje krajský soud za spolehlivě doložené, že úmyslem žalobce je nastoupit v České republice výkon trestu a poté požádat o pobyt za účelem sloučení rodiny. Nic naopak nenásvědčuje tomu, že by žalobce žádostí o vízum sledoval i jiný účel. V tomto ohledu proto žalovaný pochybil, nicméně toto pochybení ještě nemusí mít samo o sobě vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
20. Podstatné totiž je, zda je možné za takto vyjádřeným účelem cesty udělit krátkodobé schengenské vízum. Krajský soud má za to, že nikoliv.
21. Jak vyplývá z vízového kodexu, krátkodobé schengenské vízum lze udělit pro pobyt na území nepřesahující tři měsíce během jakéhokoli šestiměsíčního období. V procesu posuzování žádosti proto obsahuje také mechanismy pro ověření úmyslu žadatele opustit

území členských států před skončením platnosti víza. Pokud žalobce vyjevil svůj záměr nastoupit v České republice výkon trestu odnětí svobody v délce 9 měsíců a poté požádat o pobyt, je zřejmé, že území České republiky nehodlá před skončením platnosti víza opustit, neboť to ani nebude možné. Je proto naplněn důvod pro zamítnutí žádosti dle čl. 32 odst. 1 písm. b) vízového kodexu. Nehledě na to, že udělením krátkodobého víza by správní orgány stěžovatele pravděpodobně dostaly do situace, kdy by po výkonu trestu pobýval na území České republiky bez jakéhokoliv platného pobytového oprávnění, což je důsledek, který je v případě nástupu do výkonu trestu nevyhnutelný a zároveň nežádoucí.

22. Žalobce by tak musel požádat o takový druh oprávnění k pobytu, který by mu umožnil i po skončení výkonu trestu na území legálně pobývat a území opustit. Není úkolem soudu nyní zkoumat, zda žalobce splňuje zákonné podmínky pro udělení dlouhodobého víza či jiného titulu opravňujícího ke vstupu a pobytu na území. Žalobci nesvědčí subjektivní právo nastoupit v České republice výkon trestu odnětí svobody a takové právo nelze dovodit ze zákona o pobytu cizinců, vízového kodexu, ani z Listiny základních práv a svobod či Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Na tom nic nemění ani skutečnost, že dle tvrzení žalobce (které soud ověřil z veřejné databáze policie) bylo po žalobci vyhlášeno pátrání a má povinnost výkon trestu nastoupit. Vynucení této povinnosti je pak především věcí samotného státu, např. prostřednictvím některého z institutů mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních, případně jiným způsobem, na jehož aktivaci však žalobce taktéž nárok nemá.
23. Regulace vstupu a pobytu cizinců na vlastní území je totiž jedním z projevů svrchovanosti státu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 1 Azs 2/2019 - 54, nebo ze dne 31. 3. 2011, č. j. 8 As 1/2011 - 69). Podmínky vstupu cizince na území České republiky, vycestování cizince z území a podmínky pobytu cizince na území stanoví zákon o pobytu cizinců a přímo použitelné evropské předpisy, zejména vízový kodex a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex). Rozhodnutí správních orgánů nelze hodnotit jako nezákonné, pokud se při svém rozhodování pohybovaly v mantinelech daných těmito předpisy.
24. Situace, kdy stát na jednu stranu jednotlivci ukládá povinnost, kterou je možné splnit pouze na území státu, avšak zároveň mu splnění uložené povinnosti neumožní, neboť mu odpírá vstup na své území, je jistě obecně nežádoucí. Důsledky této problematické situace však v nynějším případě soud nevyhodnotil jako natolik závažné, že by odůvodňovaly prolomení jasně formulovaných ustanovení zákona a vízového kodexu. Za předpokladu, že by měl být stěžovatel v důsledku nesplnění takové povinnosti sankcionován, nebo pokud by mu nenastoupení trestu odnětí svobody mělo být ve vztahu k posouzení podmínek pro udělení některého z pobytových oprávnění jinak přičítáno k tíži, by pravděpodobně bylo možné věc hodnotit odlišně.
25. Nad rámec nutného odůvodnění krajský soud konstatuje, že žalobce je mu znám z úřední činnosti (např. rozsudek ze dne 14. 3. 2019, č. j. 30 A 120/2017 - 35). Žalobce dlouhodobě usiluje o to, aby mohl pobývat na území České republiky. Bylo mu přitom lhotejně, že k pobytu neměl v minulosti žádné oprávnění, vědomě a dlouhodobě porušoval právní předpisy cizineckého práva a odmítal se řídit opakovanými pravomocnými rozhodnutími správních orgánů i soudů, které mu nařídily území opustit. Spolu s manželkou, též vietnamskou státní příslušnicí, žádal v minulosti o pobytové oprávnění za účelem sloučení se synem, který získal české státní občanství účelovým prohlášením otcovství s cílem

zlegalizovat žalobcův pobyt. Za nerespektování pravomocných rozhodnutí o vyhoštění byl žalobce odsouzen nejprve k podmíněnému trestu odnětí svobody (později přeměněnému na trest nepodmíněný) a trestu vyhoštění (rozhodnutí sp. zn. 9 T 88/2014). Protože ani toto rozhodnutí nerespektoval, byl odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody v délce 9 měsíců, který má nyní nastoupit (rozhodnutí sp. zn. 4 T 61/2016, srov. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2017, č. j. 8 Tdo 1377/2017 - 29).

26. Shora uvedená poznámka nemá žádný vliv na výsledek tohoto řízení. Dokládá jen určitou absurditu celé situace, neboť žalobce dlouhodobě odmítal opustit území ČR, z něhož byl státními orgány opakovaně vykázán. Po několikaleté snaze státních orgánů žalobce území ČR zřejmě opustil, aby mu poté státní orgány uložily povinnost vykonat na území ČR trest, k jehož nástupu mu ovšem orgány téhož státu neumožní přicestovat.
27. Jak bylo již řečeno, zastupitelský úřad a žalovaný však nepochybili, pokud žalobci krátkodobé (schengenské) vízum odmítli udělit, neboť je prakticky vyloučeno, že by žalobce opustil území členských států před skončením platnosti víza. Na vstup a pobyt na území za účelem nástupu výkonu trestu žalobce nárok nemá.

V. Závěr a náklady řízení

28. Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
29. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 11.3.2021

Mgr. Petr Šebek v.r.
předseda senátu